

Aan

Joop Linthorst, Annette Dümig, David Jongen, Fred Paling, Geert Tillemans en Titus Livius

Datum

20 mei 2007

Van

KENNISCENTRUM
Tanja Slot
T (020) 752 4231
Tanja.Slot@uwv.nl

Onderwerp**KENNISMEMO 07/04****WIA monitor WGA; eerste meting.**

1. Inleiding

Aanleiding

AStri voert in opdracht van UWV een monitor-onderzoek uit onder een cohort van WGA-instromers. De WIA monitor WGA dient inzicht te bieden in de klantgerichtheid van UWV, de inkomensconsequenties voor de WGA-cliënten en de effecten van begeleiding bij re-integratie. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de WIA-regeling en het begrip van de wet bij de cliënten.

De resultaten van de 1^e meting zijn inmiddels gepresenteerd aan de begeleidingscommissie¹. Via dit memo informeer ik u over de belangrijkste uitkomsten van de WGA-monitor. De divisie AG heeft naar aanleiding van de uitkomsten van de WGA-monitor een aanvullend dossieronderzoek uitgezet om enkele uitkomsten van de WGA-monitor beter te kunnen plaatsen. Ook die uitkomsten zijn in dit memo verwerkt. In een aanvullende notitie worden de maatregelen besproken die zijn/worden getroffen door divisie AG naar aanleiding van de geconstateerde aandachtspunten.

In dit onderzoek zijn mensen benaderd die in mei of juni 2006 de uitslag van de claimbeoordeling hebben ontvangen. Het onderzoekscohort is dus in de beginfase na de invoering van de WIA beoordeeld door UWV. Wegens de snelle invoering van de WIA is divisie AG met een noodoplossing WIA (NOW) gestart. Hierbij worden diverse informatiesystemen gebruikt voor de registratie van deelprocessen, die niet primair voor de WIA ontwikkeld zijn. Technisch was het niet mogelijk om snel een koppeling tussen de registratiesystemen te realiseren. Wegens het ontbreken van deze koppeling kon de monitoring van het gehele werkproces WIA onvoldoende worden gegarandeerd.

Opzet

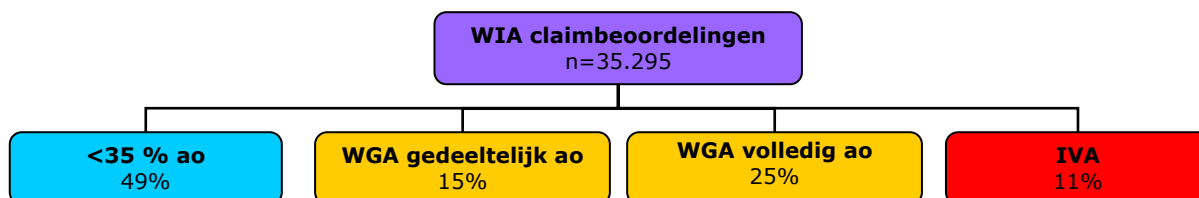
De WIA monitor WGA betreft een longitudinaal opgezet onderzoek, onder cliënten aan wie een WGA-uitkering is toegekend. Door dezelfde groep enkele malen te bevragen, kan zicht verkregen worden op de ontwikkelingen en de resultaten van de re-integratieactiviteiten. Er zijn drie meetmomenten: 4, 8 en 20 maanden na toekenning van de WGA-uitkering. Het cohort (de steekproef) bestaat uit alle cliënten die in mei-juni 2006 een WGA-uitkering toegekend hebben gekregen. De eerste meting heeft in oktober 2006 plaatsgevonden. De resultaten van deze eerste meting zijn beschreven in de rapportage en worden in dit memo nader toegelicht.

---

¹ Het onderzoek wordt begeleid door een commissie waar naast UWV-medewerkers ook mensen van SZW en IWI in deelnemen. IWI was voornemens zelf een onderzoek uit te voeren naar de WGA-groep, maar heeft daar naar aanleiding van de WGA-monitor van afgezien.

Achtergrond

Totaal zijn er in 2006 35.295 WIA-claimbeoordelingen geweest. Veertig procent van de mensen die in 2006 een claimbeoordeling hebben gehad, heeft WGA toegekend gekregen. Van deze WGA-groep is eenderde gedeeltelijk arbeidsgeschikt (35-80% ao)².

2. Werksituatie na de WIA beoordeling

De ervaringen van cliënten met de begeleiding door UWV zijn op het peilmoment voor de eerste meting nog beperkt, omdat de eerste meting slechts 4-5 maanden na ontvangst van de beschikking heeft plaatsgevonden. Niet eerder dan in de tweede meting kunnen de effecten van de dienstverlening door UWV op de werkhervatting van WGA-clieënten goed worden gemeten. De vervolgmetingen (8 en 20 maanden na toekenning van de WIA-uitkering) zullen samen met de vergelijkingen tussen de verschillende metingen, hier nader inzicht in verschaffen. Ook de inkomensgevolgen van de WGA zullen, door de opbouw van de WIA-uitkeringsstructuur, deels pas na verloop van tijd zichtbaar worden. In de derde meting zullen de effecten het best zichtbaar zijn.

Vier maanden na de claimbeoordeling werken minder mensen dan tijdens de claimbeoordeling

Uit de eerste meting van de WIA monitor WGA blijkt dat, van de totale groep WGA-instromers, 31 procent aan het werk was op het moment van de claimbeoordeling (tabel 1). Vier à vijf maanden later was dit 24 procent, dus 7 procentpunt minder dan op het moment van de WIA-beoordeling. Na de claimbeoordeling houden dus meer mensen op met werken dan dat er mensen gere-integreerd zijn. Een belangrijk deel van de daling kan worden verklaard door het ontslag van WGA-instromers. Van de WGA-instromers die aan het werk waren op het moment van de claimbeoordeling, geeft 19% aan daarna te zijn ontslagen (hiervan is 2/3 volledig ao en 1/3 gedeeltelijk arbeidsongeschikt).

Tabel 1 Werksituatie in de loop der tijd

	voor ziekmelding	tussen ziekmelding en WIA-beoordeling	op moment van WIA- beoordeling	4 maanden na WIA- beoordeling
Werkt(e) bij oude werkgever	87%	35%	28%	19%
Werkt(e) bij nieuwe werkgever	-	3%	3%	5%
Werkt(e) niet	13%	62%	69%	76%

Waarom stopt men met werken?

Om meer inzicht te krijgen in mogelijke oorzaken voor de afname van het aantal werkenden na de claimbeoordeling, is aanvullend onderzoek nodig. Er zijn namelijk verschillende factoren die een rol kunnen spelen. Zo weet men gedurende de VLZ periode van 104 weken niet wat de

² UKV2007-I

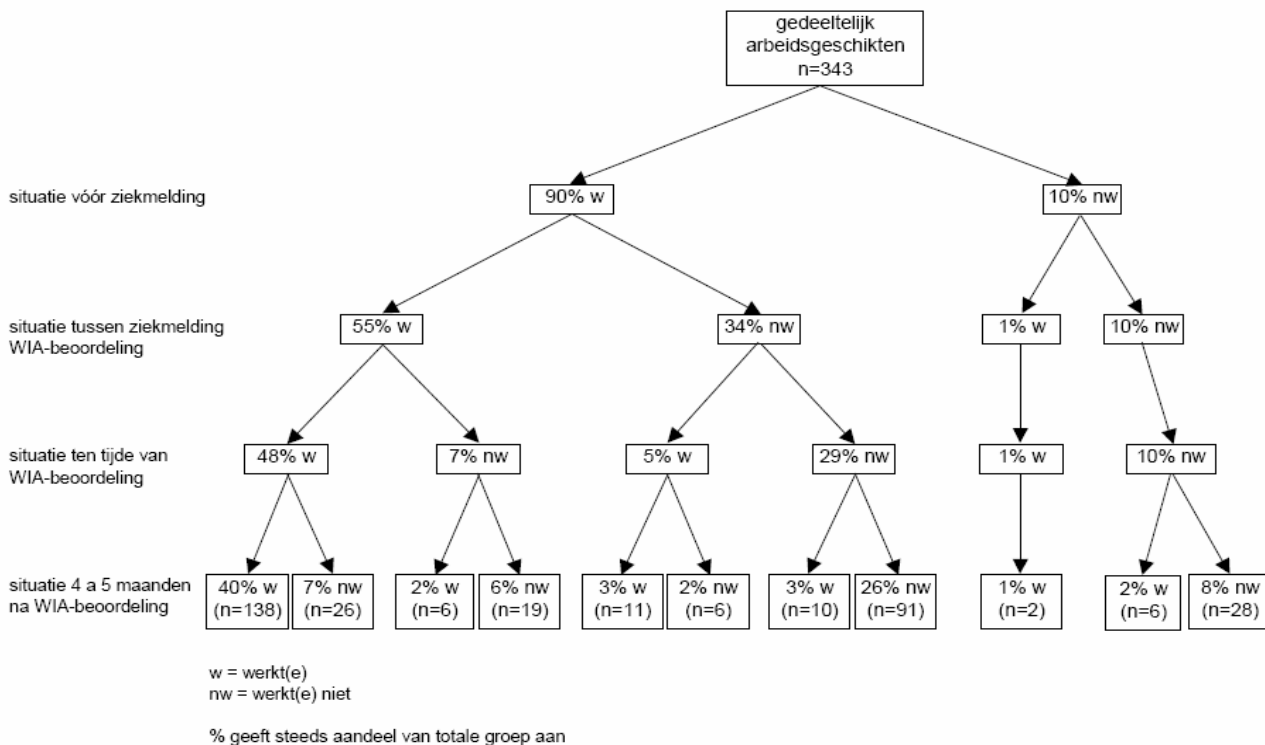
uitkeringspositie wordt na de claimbeoordeling. Zodra dit inzicht ontstaat, kan dit mogelijk van invloed zijn voor de zieke werknemer op de beslissing om al dan niet te blijven werken of voor de werkgever op de beslissing om over te gaan tot ontslag. Een andere verklaring kan zijn, dat men tijdens de VLZ periode bij de werkgever op een "boven formatieplaats" heeft gewerkt in plaats van op een werkplek die structureel werk biedt. Ook kan een verslechterde gezondheid een rol spelen. De resultaten uit de eerste meting lijken erop te wijzen, dat een verslechterde gezondheid een rol speelt bij het ophouden met werken na de claimbeoordeling; meer dan een eventuele beëindiging van het bestaande dienstverband of het starten van een traject.

Werken leidt tot werk

Uit het onderzoek van AStri blijkt dat een aanzienlijk deel van de gedeeltelijk arbeidsgeschikten die vóór de ziekmelding werkten ook in de hierna liggende periode blijven werken (zie figuur 1). Van de gedeeltelijk arbeidsgeschikten die vóór de ziekmelding werkten, maar tussen de ziekmelding en de WIA-beoordeling niet, is het merendeel nadien in een niet-werkende situatie gebleven. De gedeeltelijk arbeidsongeschikten die vóór hun ziekmelding niet werkten, hadden veelal een WW-uitkering en stonden tijdens de ziekteperiode als vangnetter geregistreerd bij UWV. Ook het merendeel van deze gedeeltelijk arbeidsgeschikten heeft na de claimbeoordeling geen werk.

Het voorgaande leidt automatisch tot de vraag of er een verband is tussen het stoppen met werken en de achtergrond van de betreffende gedeeltelijk arbeidsgeschikte WGA-ers. Kortom, welke mensen stoppen met werken en zijn ook niet meer in staat om het werk te hervatten? En, kan UWV hier wat aan doen? In de tweede meting van de WIA monitor WGA verwachten we hier meer zicht op te krijgen.

Figuur 1. Ontwikkeling van de werksituatie van gedeeltelijk arbeidsgeschikte WGA-instromers

40 procent verricht een hoge mate van activiteit om aan (ander) werk te komen

Van twee groepen WGA-instromers wordt verwacht dat ze op zoek gaan naar werk of werkuitbreiding: de gedeeltelijk arbeidsgeschikten zonder werk en de werkenden waarvan het salaris ruim onder de verdien capaciteit ligt. Van beide groepen blijkt zo'n 40 procent een hoge mate van activiteit te verrichten om aan (ander) werk te komen: zij hebben in de afgelopen vier maanden actief gesolliciteerd. Een belangrijke vraag is wat de rol van UWV hierin is geweest. Hebben deze mensen re-integratiebegeleiding gekregen en heeft deze begeleiding geholpen of is deze begeleiding wellicht overbodig geweest? Welke factoren spelen hierbij een rol? In de tweede meting van de WIA monitor WGA wordt hier nader op ingegaan.

Naast de 40 procent die een hoge mate van activiteit verrichten om aan (ander) werk te komen, geeft minder dan de helft (44 procent) aan op dit moment op zoek te zijn naar werk. Ruim een kwart van de WGA-instromers waarvan wordt verwacht dat ze op zoek gaan naar werk heeft totaal geen activiteiten ondernomen.

De kleine groep werkende WGA-instromers die de verdien capaciteit onvoldoende benut, is over de hele linie minder actief bij het zoeken naar werkuitbreiding. Van de niet-werkende gedeeltelijk arbeidsgeschikten verwacht slechts 19 procent binnen een jaar werk te vinden. De meest genoemde redenen waarom men niet verwacht werk te vinden, zijn de slechte gezondheid, de leeftijd of een combinatie van beiden. Daarnaast speelt de opleiding een rol.

Werkende WGA-ers hebben werk op maat

De meeste WGA'ers die 4 maanden na de WIA-beoordeling aan het werk zijn, werken minder uren dan voor de eerste dag van ziekmelding. Ook werken zij vaak in een andere functie en/of met minder taken dan voor de ziekmelding. Dit beeld past bij het feit dat men ook niet meer geschikt is voor de oude functie in volle omvang en in het kader van de WGA gedeeltelijk arbeidsongeschikt is bevonden.

Wanneer we ervan uitgaan dat de gegevens over het al dan niet eigenrisicodrager zijn van de werkgever betrouwbaar zijn, dan blijkt uit de monitor dat WGA-instromers met een werkgever die eigen risicodrager is, 4-5 maanden na de WIA-beoordeling relatief vaak aan het werk zijn. Het is mogelijk dat werkgevers die veel ervaring hadden met succesvolle re-integratie juist om die reden eigenrisicodrager zijn geworden. Om vast te kunnen stellen wat de bepalende factor voor succes is (bijvoorbeeld de bedrijfsgrootte, de sector of het eigenrisicodragerschap) is nader onderzoek noodzakelijk. UWV beschikt als gevolg van WALVIS niet meer over cijfers over de bedrijfsgrootte. De verwachting is dat deze cijfers wel geleverd kunnen worden als de polisadministratie op orde is.

3. Inkomensconsequenties

Met de WIA wordt beoogd arbeidsongeschikten zoveel mogelijk hun resterende verdien capaciteit te laten benutten. De wet bevat stevige financiële prikkels voor de cliënt om, voor zover mogelijk, aan het werk te gaan of te blijven. Deze prikkels worden groter naarmate mensen langer in de WGA zitten en doorstromen naar andere typen WGA-uitkeringen. De vraag is of de arbeidsongeschikten de financiële prikkels ook als zodanig ervaren en of het beoogde doel wordt bereikt.

Ervaren inkomenssituatie in de ziekteperiode tot aan de WIA-beoordeling

Uit het AStri onderzoek blijkt dat de meeste WGA-instromers een duidelijke verslechtering in hun persoonlijke inkomen hebben ervaren sinds hun ziekmelding in 2004. Deze verslechtering deed zich zowel voor in de periode tot aan de WIA-beoordeling als in de periode daarna.

Ervaren inkomenssituatie na de WIA-beoordeling

De gedeeltelijk arbeidsgeschikten met werk hebben een minder grote inkomensverslechtering ervaren dan de andere instroomgroepen. Dit komt ook terug in de hoogte van het totale persoonlijke inkomen: bij de gedeeltelijk arbeidsgeschikten met werk is dit gemiddeld het hoogst. Deze bevindingen sluiten aan bij de opzet van de WIA. Werken wordt conform de

regeling WIA gestimuleerd via financiële prikkels. De gedeeltelijk arbeidsgeschikte die werkt is daarom financieel beter af ten opzichte van de niet werkende gedeeltelijk arbeidsgeschikte. Echter, niet alleen het feit dat ze werk hebben maakt dat de werkende WGA-er een betere inkomenspositie heeft; ze blijken bovendien een relatief hoog gemiddeld dagloon vóór hun ziekmelding te hebben gehad, waardoor hun WGA-uitkering gemiddeld hoger is. Dit lijkt erop te duiden dat mensen in hogere functies meer mogelijkheden hebben en/of krijgen om hun werk te hervatten dan mensen in lager betaalde functies.

Gezondheid staat werkhervatting in de weg

De ervaren gezondheid is een belangrijke belemmering bij de werkhervatting. De gezondheid wordt door de WGA-instromers als slechter ervaren dan door de vroegere WAO-instromers van 2001; het aandeel werkenden en werkzoekenden is nu ook lager. Een reden hiervoor is waarschijnlijk dat de wachttijdperiode door de VLZ verlengd is van 52 naar 104 weken. Hierdoor vindt er in het laatste jaar nog een aanvullende selectie plaats van personen die forse beperkingen hebben voordat het einde van de wachttijd voor de WIA wordt bereikt. Daarnaast zijn de criteria voor een WIA-uitkering strenger dan vroeger voor de WAO, door de invoering van aSB en het verhogen van de ondergrens voor een uitkering van 15 procent naar 35 procent verdien capaciteit.

Circa één op de vijf werkende WGA-ers geeft aan 'veel minder' te verdienen dan hun restcapaciteit. Zij hebben ook volgens de UWV-registratie zowel een relatief hoge restverdien capaciteit als een relatief lage verdienste. Het merendeel van de groep werkenden die veel minder verdient dan hun restcapaciteit, geeft aan op korte termijn niet in staat te zijn om meer te gaan verdienen omdat de eigen gezondheid dit niet toelaat.

Indien 'veel minder' neerkomt op minder dan 50 procent van de restverdien capaciteit, zullen deze WGA-ers na afloop van de (tijdelijke) LGU doorstromen naar de VVU, die financieel ongunstiger is dan de andere vervoluitkering LAU. Ouderen hebben nog de tijd, de LGU kan tot 5 jaar duren, maar jongeren zullen op redelijk korte termijn uit de LGU stromen. Als hun gezondheid hetzelfde blijft en zij dan dus niet meer verdienen dan nu, belanden zij in de VVU (evenals de niet-werkende gedeeltelijk arbeidsgeschikten).

4. Kennis en informatie over de WIA

WIA wordt slecht begrepen en vormt nog onvoldoende financiële prikkel

Veel WGA-instromers weten niet welk type WGA-uitkering zij ontvangen en welke voorwaarden er voor hun uitkering van toepassing zijn. Tweederde van de WGA-instromers lijkt zich ervan bewust dat ze er financieel op vooruit gaan als ze (meer) gaan werken. Veel minder bewust is men zich van het feit dat hun uitkering (wat doorgaans de LGU is) niet altijd even hoog blijft. Ook weten veel WGA'ers niet dat de duur van hun LGU-uitkering afhankelijk is van hun leeftijd. De jongeren – die het eerst de LGU zullen verlaten – blijken relatief het slechtst op de hoogte van de tijdelijkheid van hun uitkering, evenals van de leeftijdsafhankelijkheid van de duur ervan. Met name de gedeeltelijk arbeidsongeschikte jongeren die binnen afzienbare tijd de Loongerelateerde WGA-uitkering gaan verlaten (wegens hun leeftijd) verdienen extra aandacht. Zij moeten tijdig op de hoogte worden gebracht van de consequenties wanneer zij minder dan 50 procent van hun verdien capaciteit verdienen. Zij ervaren als eerste een grote terugval in hun inkomen. Hiervan lijken zij zich nu onvoldoende bewust. Ook mensen met een lage opleiding zijn hier relatief slecht van op de hoogte. Waarschijnlijk is vooral voor laatstgenoemde groep de WIA-regeling moeilijk te bevatten of te overzien. De informatieoverdracht tijdens en kort na de claimbeoordeling vormt een aandachtspunt voor UWV.

Voor veel cliënten is een claimbeoordeling een emotionele gebeurtenis, waardoor de cliënt tijdens het claimgesprek geen objectief beeld kan vormen van de voor hem ingrijpende gevolgen van de claimbeoordeling. Uit het AStri-onderzoek blijkt, dat mensen die een tweede gesprek hebben gehad bij een arbeidsdeskundige, de inkomensgevolgen van de WIA beter lijken te begrijpen. Wanneer er in een apart gesprek gesproken is over begeleiding, realiseert de cliënt zich vaker dat ze er financieel op vooruit gaan als ze (meer) zouden gaan werken. Mogelijk hebben zij door dit aparte gesprek de consequenties van de WIA beter begrepen.

Informatieoverdracht is dus een belangrijk punt van aandacht. Zowel de inhoud en de toegankelijkheid van de informatie als de intensiteit waarin de informatieverstrekking plaats vindt is van belang. Onderzocht zou kunnen worden of er rondom de claimbeoordeling en re-integratie extra informatie nodig is die voor een brede groep cliënten toegankelijk is. Deze op de persoon gerichte informatie zou tijdens de gesprekken door de verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen kunnen worden gegeven. Daarna kan de uitleg ook op papier worden uitgereikt.

5. Klantgerichtheid van UWV

Tevredenheid over de claimbeoordeling

Terugkijkend is een meerderheid van de volledig arbeidsongeschikten en de werkende gedeeltelijk arbeidsongeschikten tevreden over de gang van zaken rond hun WIA-beoordeling. De niet-werkenden zijn hier minder vaak tevreden over. Dit is ook waargenomen bij de WAO-instromers en herbeoordeelden. Uit eerdere onderzoeken onder WAO-instromers en herbeoordeelden is gebleken dat cliënten zich minder goed behandeld en serieus genomen voelen indien de uitkering is verlaagd of beëindigd.

Uit de WGA-monitor blijkt dat zowel de groep die tevreden is over de WIA-beoordeling als de groep die ontevreden is, behoefte heeft aan duidelijkheid gedurende het proces en aan een snelle afhandeling. Bovendien willen ze graag goed behandeld worden en zich serieus genomen voelen.

Wensen en verwachtingen over UWV-begeleiding

Wanneer de werkgever geen eigen risicodrager is, ligt de verantwoordelijkheid voor de begeleiding naar werk bij UWV. Degenen waarmee afgesproken is dat ze begeleiding via UWV ontvangen, blijken vooral te verwachten dat ze door de begeleiding beter inzicht krijgen in de mogelijkheden om te werken (door tweederde genoemd). Ongeveer de helft verwacht vaardigheden voor het zoeken naar werk te leren en door de UWV-begeleiding makkelijker werk te vinden.

Begeleiding bij re-integratie

Uit de eerste meting van de WIA monitor WGA blijkt, dat met één op de vijf cliënten³ geen begeleiding is afgesproken terwijl ze er wel behoefte aan hebben, waarvan 6 procent liefst zo snel mogelijk. Uit het AStri onderzoek is niet duidelijk geworden waarom bij een grote groep de arbeidsdeskundige, volgens de cliënt, niet over begeleiding naar werk heeft gesproken.

Ook volledig arbeidsongeschikten hebben behoefte aan begeleiding

Voor volledig arbeidsongeschikten is begeleiding naar werk niet automatisch aan de orde. De vraag is of hier wellicht wel behoefte aan is. Daarom is naast de gedeeltelijk WGA-ers ook aan de volledig arbeidsongeschikten gevraagd of ze behoefte aan bepaalde begeleiding of ondersteuning vanuit UWV hebben. Uit het AStri-onderzoek blijkt dat iets meer dan de helft van hen aangeeft hier nu niet, maar mogelijk later wel behoefte aan te hebben. Opvallend is dat 16 procent van de volledig arbeidsongeschikten aangeeft nu al behoefte te hebben aan begeleiding of ondersteuning vanuit UWV.

Re-integratievisie

Naast een gesprek over de begeleiding naar werk, ontvangt de cliënt een papieren versie van de re-integratievisie. Echter, van de groep cliënten waarvoor een re-integratievisie van toepassing is, geeft slechts 49 procent van de niet-werkenden⁴ en 37 procent van de werkenden aan dat ze die ontvangen hebben. Ook volgens de UWV-registratie (SIR) is er voor minder dan de helft een

---

³ Van deze cliënten is de werkgever geen eigen risicodrager.

⁴ Van de niet-werkenden die een re-integratievisie hebben ontvangen (en dat is dus slechts de helft) is eenderde het niet met de inhoud eens.

re-integratievisie opgesteld. Van degenen waar volgens de UWV-registratie geen re-integratievisie voor is opgesteld, geeft ruim eenderde zelf aan wel een re-integratievisie te hebben ontvangen. Deze bevindingen geven aan dat medio 2006 bij UWV de registratie nog niet volledig sluitend was. Dit is hoofdzakelijk een gevolg van het werken met de NOW. Als gevolg van het starten met een noodoplossing ontbreekt de koppeling tussen de verschillende registratiesystemen die niet primair voor het uitvoeren van de WIA zijn ontworpen. Andersom geeft eenderde van degenen voor wie volgens de UWV-registratie wel een re-integratievisie is opgesteld, zelf aan geen re-integratievisie te hebben ontvangen. Hier speelt mogelijk het niet herkennen van de re-integratievisie door de cliënt een rol.

De perceptie van cliënten in het AStri onderzoek komt overeen met uitkomst dossieronderzoek

Uit het dossieronderzoek (maart/april 2007) van divisie AG blijkt dat voor 47 procent van het onderzoekscohort een re-integratievisie is opgesteld. Voor 45 procent is de beschikking re-integratievisie ook daadwerkelijk verzonden. Deze uitkomsten komen overeen met de bevindingen in het AStri onderzoek. Volgens het dossieronderzoek was voor 87 procent van de cliënten waar geen re-integratievisie voor is opgesteld ook geen traject aan de orde. Ook dit komt overeen met de uitkomst van het AStri onderzoek waar 6 procent van de cliënten aangeeft geen gesprek te hebben gehad over begeleiding terwijl men hier wel behoefte aan heeft.

Overzicht KENNISMEMO'S

2005

- 05/01 Eigen risicodragers WAO/WIA
- 05/02 RWI rapport "de weg terug: van arbeidsongeschiktheid naar werk
- 05/03 Reïntegratiemarkt en UWV in vogelvlucht
- 05/04 Doorstroom van WW naar WWB per regio
- 05/05 Stelselherzieningen in WW sinds 2003 [artikel in W&I]
- 05/06 WW kwartaalramingen 2005 IV
- 05/07 AO Kwartaalramingen 2005 IV

2006

- 06/01 ZW Kwartaalramingen 2005 IV
- 06/02 Werkloosheid in de regio Haaglanden
- 06/03 Ontwikkelingen bij WAJONG
- 06/04 Vraaggericht re-integreren en arbeidsmarktprognoses [artikel in W&I]
- 06/05 Startnotitie WAJONG
- 06/06 WW Kwartaalramingen 2006 I
- 06/07 AO Kwartaalramingen 2006 I
- 06/08 Dossierstudie WIA 80-100
- 06/09 WIA Kwartaalramingen 2006 I
- 06/10 ZW Kwartaalramingen 2006 I

- 06/11 Vaststelling en evaluatie van effectiviteit van reïntegratiemaatregelen voor WW cliënten
- 06/12 Eerste verkenningen WIA
- 06/13 Steekproeftrekking onderzoek zittend bestand WW
- 06/14 Uitstroomkansen in WIA
- 06/15 Klantontwikkelingen UWV
- 06/16 Herbeoordeling van werkende WAO'ers
- 06/17 Re-integratie na herbeoordeling [artikel in het blad re-integratie]
- 06/18 Instroom in WW na ontslag van werknemers met Wiw- of ID-baan
- 06/19 WW Kwartaalramingen 2006 II
- 06/20 AO Kwartaalramingen 2006 II

- 06/21 ZW Kwartaalramingen 2006 II
- 06/22 De oudere werknemer [artikel W&I]
- 06/23 Klachten; stand van zaken en benchmark met andere publieke instellingen
- 06/24 Witte fraude bij jongeren
- 06/25 Langdurige werkloosheid [artikel in W&I]
- 06/26 Duurzaamheid plaatsingen [artikel in W&I]
- 06/27 Startnotitie vangnet ZW
- 06/28 Zittend Bestand WW: Indicaties voor re-integratiekansen en handhavingsrisico's
- 06/29 Ontwikkelingen bij gemeenten na invoering van de WWB
- 06/30 Een jaar WIA; de balans [artikel in ESB]

2007

- 07/01 Doorstroom van WW naar bijstand (WWB), 2003-2010
- 07/02 Indicatieve quick scan participatiepotentieel UWV klanten
- 07/03 Tussenrapportage dossieronderzoek Wajong
- 07/04 WIA monitor WGA; eerste meting
- 07/05 Geactualiseerde raming re-integratiepotentieel UWV klanten
- 07/06 Voorjaarsraming AO [eerdaags te verschijnen]
- 07/07 Voorjaarsraming WW [eerdaags te verschijnen]
- 07/08 Voorjaarsraming ZW [eerdaags te verschijnen]
- 07/09 De groep 35- in kaart gebracht
- 07/10 Over slaagpercentages en re-integratiedoelstellingen; schattingen en overwegingen [eerdaags te verschijnen]

Datum
20 mei 2007

Aan

Joop Linthorst, Annette Dümig, David Jongen, Fred Paling, Geert Tillemans en Titus Livius

Van

SBK / Kenniscentrum
Tanja Slot
T (020) 752 4231
Tanja.Slot@uwv.nl

Onderwerp

Aanvullende notitie 7 mei '07

Reactie op WIA monitor WGA; eerste meting.

1. Aanleiding

In het kennismemo zijn de belangrijkste uitkomsten van de WIA monitor WGA weergegeven. Naast deze uitkomsten zijn de aandachtspunten voor UWV weergegeven. Veel aandachtspunten zijn inmiddels opgepakt door de divisie AG. In deze aanvullende notitie worden naast algemene aandachtspunten voor UWV, de maatregelen besproken die zijn/worden getroffen door divisie AG naar aanleiding van de geconstateerde aandachtspunten.

2. Aandachtspunten

WIA wordt slecht begrepen en vormt nog onvoldoende financiële prikkel

Met de WIA wordt beoogd arbeidsongeschikten zoveel mogelijk hun resterende verdien capaciteit te laten benutten. Meer nog dan de oude WAO legt de WIA de nadruk op wat een verzekerde met gezondheidsbeperkingen nog wèl kan, in plaats van wat men niet meer kan – en biedt ook stevige financiële prikkels voor de cliënt om voor zover mogelijk aan het werk te gaan of te blijven. Deze prikkels worden groter naarmate mensen langer in de WGA zitten en doorstromen naar andere typen WGA-uitkeringen. Uit het AStri-onderzoek blijkt echter dat veel WGA-instromers niet te weten welk type WGA-uitkering zij ontvangen. Daarop aansluitend zijn zij slecht op de hoogte van (financiële) werking van de WIA. Hierdoor lijkt de WIA-werking van weinig invloed op de (inspanningen tot) werkhervatting van de WGA-instromers.

De regelgeving rondom de WIA is complex en lijkt moeilijk te doorgronden voor de cliënt. Mogelijk is hierdoor de uiteindelijke uitkomst van de claimbeoordeling anders dan veel cliënten verwachten. Bovendien is voor veel cliënten een claimbeoordeling een emotionele gebeurtenis, waardoor de cliënt tijdens het claimgesprek geen objectief beeld kan vormen van de voor hem ingrijpende gevolgen van de claimbeoordeling. Uit het onderzoek blijkt dat mensen die een tweede gesprek hebben gehad bij een arbeidsdeskundige de inkomensgevolgen van de WIA beter lijken te begrijpen. De mogelijkheid tot het voeren van een apart gesprek over de re-integratie en de inkomensconsequenties bij het hervatten van werk is inmiddels in het werkproces ingeregeld. De arbeidsdeskundige heeft de mogelijkheid om een extra gesprek met de cliënt te voeren indien men dit vanuit professionele optiek noodzakelijk acht. De arbeidsdeskundige zou hier meer gebruik van moeten maken. Daarnaast is er rondom de claimbeoordeling en re-integratie extra informatie nodig die voor een brede groep cliënten begrijpbaar is. Deze op de persoon gerichte informatie zou tijdens de gesprekken door de arbeidsdeskundigen kunnen worden gegeven, waarna de uitleg ook op papier wordt uitgereikt. Via reguliere coaching wordt regelmatig aandacht besteed aan het optimaliseren van de communicatie naar de cliënt.

Gezondheid staat werkhervatting in de weg

Een belangrijke belemmering in de werkhervatting is de ervaren gezondheid. De gezondheid wordt door de WGA-instromers als slechter ervaren dan door de vroegere WAO-instromers van 2001; het aandeel werkenden en werkzoekenden is nu ook lager.

De WGA-instromers die hun gezondheid als slecht ervaren, hebben minder activiteiten ontplooid om aan werk te komen en zijn 4-5 maanden na de WIA-beoordeling ook minder vaak aan het werk. Het ervaren van een minder goede gezondheid lijkt tevens een rol te spelen bij het gegeven dat het aandeel niet-werkenden na de WIA- beoordeling is toegenomen.

Het solliciteren naar een functie passend bij de aanwezige beperkingen is voor deze groep uitkeringsgerechtigden niet gemakkelijk. Het is dus van belang om hieraan in de begeleiding aandacht te besteden. Divisie AG heeft haar werkproces inmiddels zodanig aangepast dat de monitoring op sollicitatieactiviteiten beter plaatsvindt.

Eigen risicodragers en re-integratie

In de rapportage van de WIA monitor WGA wordt weergegeven dat ten tijde van de claimbeoordeling van de steekproef het nog onduidelijk voor de arbeidsdeskundige was of de werkgever eigenrisicodrager is of niet. De inzichtelijkheid in de actuele status van de werkgever is een knelpunt waaraan wordt gewerkt. Er is nu tijdelijk een systeem ontwikkeld: NERD. Dit is een database die een overzicht biedt van alle werkgevers die eigenrisicodrager zijn voor de WAO en/of WGA. Er is momenteel een achterstand bij de verwerking van de grootschalige wijzigingen van 1 januari jl. in NERD. De Belastingdienst, die tegenwoordig de beslissingen neemt op de aanvragen, heeft aan UWV daarom een voorlopig overzicht geleverd dat beschikbaar is gesteld aan de uitvoering. Inmiddels is hiermee het al dan niet eigenrisicodrager zijn van de werkgever voor de arbeidsdeskundige herkenbaar geworden.

Re-integratievisie wordt niet in alle gevallen opgesteld

Wanneer de werkgever geen eigen risicodrager is, dient de cliënt een re-integratievisie te ontvangen van UWV. Dit geldt zowel voor gedeeltelijk als volledig arbeidsongeschikten. De arbeidsdeskundige heeft een gesprek met de cliënt over re-integratie en maakt van de conclusies uit dit gesprek een verslag in zijn 'rapportage arbeidsdeskundige'. Vervolgens dient de arbeidsdeskundige nogmaals de conclusies uit het gesprek aangaande de re-integratie te noteren op een apart formulier 're-integratievisie' wat met een begeleidende brief in de vorm van een beschikking naar de cliënt wordt gestuurd.

De uitvoering is, gelet op het voorgaande, breed geïnformeerd over het feit dat er voor alle cliënten met een WGA-uitkering een re-integratievisie moet worden gemaakt en dat elke re-integratievisie een voor bezwaar vatbare beschikking is.

Dat cliënten zeggen geen re-integratievisie te hebben ontvangen, kan de volgende oorzaken hebben:

1. Uit aanvullend dossieronderzoek is gebleken dat in een behoorlijk aantal gevallen de arbeidsdeskundige wél het gesprek over re-integratie heeft gevoerd en de conclusies hiervan tevens heeft genoteerd in zijn 'rapportage arbeidsdeskundige', echter in een aantal gevallen is nagelaten om deze conclusies tevens in een formulier 're-integratievisie' te noteren, zodat dit naar de cliënt verzonden kon worden. Uit dit aanvullende onderzoek blijkt dat het in 87% van deze gevallen cliënten betrof die niet voor re-integratie in aanmerking kwamen of niet wensten gere-integreerd te worden. Blijkbaar heeft de arbeidsdeskundige het in deze gevallen, gezien de conclusie, niet meer noodzakelijk gevonden de re-integratievisie op te stellen omdat er toch geen activiteiten opgestart zouden worden. Hoewel men zich hier niet aan het voorgeschreven werkproces heeft gehouden zijn er hierdoor nauwelijks re-integratiekansen verloren gegaan. Daarbij speelde een rol dat UWV nog steeds werkt(e) met een noodoplossing. Hierdoor werd er gebruik gemaakt van diverse systemen die niet primair voor het WIA werkproces zijn ontworpen. Er was tot recent geen koppeling mogelijk tussen Resa/fasa (waarin de claimbeoordeling wordt geregistreerd) en SIR (waarin de re-integratievisie wordt geregistreerd). Omdat er in twee verschillende systemen gewerkt werd die niet volledig compatibel aan elkaar waren, had UWV onvoldoende betrouwbare managementinformatie om een sluitende registratie te kunnen borgen van de diverse stappen in het werkproces. Dientengevolge was er tevens onvoldoende monitoring mogelijk van de nog op te stellen re-integratievisies. UWV werkt continu aan de verbetering van de noodoplossing. Recent is de koppeling van de systemen gerealiseerd en wordt voor alle nieuwe gevallen inzichtelijk

wat de werkvoorraad re-integratievisies is. De kans dat cliënten geen re-integratievisie krijgen wordt daarmee belangrijk kleiner. Daarnaast is in de uitvoering nog eens extra onder de aandacht gebracht in welke situaties het opstellen van een re-integratievisie verplicht is.

2. Uit het dossieronderzoek blijkt andersom ook dat eenderde, van degenen voor wie volgens de UWV-registratie wel een re-integratievisie is opgesteld, aangeeft geen re-integratievisie te hebben ontvangen. Hier speelt mogelijk het niet herkennen van de re-integratievisie door de cliënt een rol of het feit dat men een aantal maanden na de beoordeling zich niet meer kan herinneren dat er een re-integratievisie is ontvangen.

Re-integratievisie en de door UWV geboden begeleiding voldoet vaak niet aan verwachtingen

Van degenen die wel een re-integratievisie gekregen hebben, is een aanzienlijk deel het niet met de inhoud eens. Een goede informatieverstrekking door de arbeidsdeskundige tijdens het re-integratiegesprek zorgt ervoor dat de cliënt de inbreng van UWV in de juiste proporties ziet. Voor de cliënt moet duidelijk zijn wat hij van UWV kan verwachten en wat UWV van hem verwacht. Aanbevolen wordt om na te gaan of de informatieverstrekking op dit moment adequaat genoeg is en of de cliënt voldoende ruimte krijgt om zijn visie in te kunnen brengen.

Tot slot blijkt uit de monitor WGA, dat lang niet altijd met UWV is afgesproken dat de WGA-instromer begeleiding naar werk krijgt, ook als daar wel behoefte naar bestaat. Een aanzienlijk deel van de WGA-instromers heeft überhaupt niet met UWV gesproken over begeleiding naar werk. Dit is dus een punt van aandacht. Divisie AG heeft inmiddels ingeregeld dat 3 maanden na de beoordeling met personen, die direct na de beoordeling aangeven dat ze geen behoefte hebben aan begeleiding, opnieuw contact wordt opgenomen. Met de koppeling tussen Resa Fasa en SIR wordt de monitoring van deze werkwijze geborgd.